

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HỚN
TỔ NGỮ VĂN

MÔN NGỮ VĂN, KHỐI 7

.....

Bài 4:
QUÀ TẶNG CỦA THIÊN NHIÊN
(Tản văn, tùy bút)

TRI THỨC NGỮ VĂN

* Tản văn và tùy bút

- Tản văn là loại văn xuôi ngắn gọn, hàm súc có cách thể hiện đa dạng (trữ tình, tự sự, nghị luận, miêu tả...)
- Tùy bút là một thể trong kí, dùng để ghi chép, miêu tả những hình ảnh, sự việc mà người viết quan sát, chứng kiến; đồng thời thể hiện tình cảm cảm xúc, của tác giả
 - Chất trữ tình trong tản văn, tùy bút là yếu tố được tạo nên từ cảm xúc
 - Cái tôi trong tùy bút, tản văn là yếu tố thể hiện cảm xúc, suy nghĩ riêng của tác giả
 - Ngôn ngữ tản văn, tùy bút thường tinh tế, sống động, mang hơi thở đời sống, giàu hình ảnh và chất trữ tình.

VĂN BẢN 1.

CÓM VÒNG

- Vũ Bằng -

I/ Trải nghiệm cùng văn bản

1. Tác giả

- Vũ Bằng (3 - 6 - 1913) sinh ra tại Hà Nội
- Sở trường viết truyện ngắn, tùy bút, bút kí
- Ông là người có sở trường về viết truyện ngắn, tùy bút, bút kí.
- Các tác phẩm chính: Miếng ngon Hà Nội (bút ký, 1960), Miếng lạ miền Nam (bút ký, 1969),

2. Tác phẩm

- Xuất xứ: Đoạn trích Cốm Vòng thuộc chương 8 trong Miếng ngon Hà Nội (1952)
- Bố cục của đoạn trích gồm có 3 phần:

II/ Suy ngẫm và phản hồi

1. Tình cảm, cảm xúc của người viết qua ngôn ngữ văn bản

- Biết tiếc từng hạt roi, hạt vãi; phải ăn từng chút một
 - Nhai nhỏ nhẹ; ngẫm nghĩ; tính chất thơm của cốm thoang thoang mùi lúa đồng đồng,
 - Tính chất ngọt của cốm phiêu phiêu như khí trời trong sạch
 - Nuốt cả hương thơm của những cánh đồng quê của ông cha ta vào lòng.
- => tình cảm yêu mến, trân trọng, nâng niu từng hạt cốm

2. Chất trữ tình, cái tôi, ngôn ngữ của tùy bút

a. Chất trữ tình tùy bút

Cảm xúc, suy nghĩ của tác giả bộc lộ trực tiếp, sinh động, như hòa quyện với hương vị thơm mát thanh khiết của tự nhiên, với nét đẹp mộc mạc mà nên thơ của đất

b. Cái tôi tùy bút

Ông nhìn “cốm” không chỉ như một thức quà quen thuộc, mà còn như một món quà thiên nhiên hun đúc, trao tặng cho con người.

Qua văn bản ta thấy tâm hồn của nhà thơ Vũ Bằng tinh tế, bay bổng, thiết tha, ông có một tình yêu thiên nhiên, quê hương, đất nước sâu sắc, sự trân trọng và nâng niu món ăn dân dã, bình dị của người dân Việt Nam

3. Chủ đề văn bản

- Thể hiện tình cảm yêu quý, trân trọng của tác giả đối với cốm và đối với văn hóa của dân tộc cũng như cách sống đẹp, giàu văn hóa của người Hà Nội

4. Đặc điểm tùy bút

- Chất trữ tình: thể hiện tình cảm yêu quý, say mê, trân trọng của tác giả đối với vẻ đẹp của cốm, của văn hóa ẩm thực.

- Cái tôi của người viết: hiện ra rõ nét qua tình cảm, thái độ, suy nghĩ của tác giả

- Ngôn ngữ: giản dị, sống động, mang hơi thở đời sống, giàu hình ảnh và chất trữ tình

III / Vận dụng